

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“Валеологічна освіта дітей дошкільного віку”

VII семестр

Дисципліна № _____

Кількість кредитів ЄСТС – 3 кредити

I. Основна мета курсу – полягає у підготовці студентів – майбутніх фахівців дошкільної освіти до формування у дошкільників навичок здорового способу життя; свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я й здоров'я нації; ознайомлення студентів з інноваційними оздоровчими технологіями терапевтичного спрямування, спрямованими на формування, збереження та зміцнення фізичного, психічного та морального здоров'я дітей.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців даного напрямку підготовки (спеціальності).

Дисципліна “Валеологічна освіта дітей дошкільного віку” дозволяє набуту студентам додаткових фахових компетенцій при опануванні циклу дисциплін професійної підготовки.

III. Завдання дисципліни

1. Ознайомити студентів з основами організації валеологічного виховання в дитячих закладах освіти, з оздоровчими педагогічними технологіями, спрямованими на формування ціннісного ставлення до власного здоров'я, дієвого підходу до його збереження і зміцнення, оптимальної організації навчально-виховного процесу, поведінкової стратегії, етичного відношення до себе, інших, оточуючого світу.
2. Надати студентам комплекс валеологічних знань про: сутність та механізми здоров'я дитини; чинники здоров'я і способи його збереження; сутність і мету валеологічного виховання дитини; шляхи, форми і засоби виховання у дитини навичок здорового способу життя; переосмислення і усвідомлення їх з точки зору професійного і життєвого досвіду.
3. Забезпечити практичне оволодіння студентами формами і методами валеологічної освіти та виховання в залежності від віку та індивідуальних особливостей дітей тощо; навчити аналізувати заняття з валеологічного виховання та визначати їх ефективність; застосовувати теоретичні знання курсу у педагогічній практиці в дитячих закладах освіти.

IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни

Основні знання:

- поняття про людину як надскладну біосоціальну гомеостатичну синергетичного характеру систему;
- фізичний і психічний розвиток дитини;
- складові здоров'я дитини;
- складові та значення здорового способу життя для формування, збереження, зміцнення, відтворення здоров'я;
- вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на здоров'я дитини;
- сучасні підходи до характеристики фізичного здоров'я;

Основні вміння:

- володіти методами впливу на чинники, що формують здоров'я дітей;
- проводити оздоровчу роботу, загартування дітей;
- запроваджувати основи раціонального харчування дітей;
- сприяти підвищенню стійкості організму дитини до стресів;
- використовувати методики психогенного тренування, рухової та фізичної активності дітей;
- застосовувати знання при визначенні і реалізації власної життєвої стратегії і навчати цьому дітей.

V. Короткий зміст дисципліни

МОДУЛЬ 1. «ЗМІСТ ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДОШКІЛЬНИКІВ»

Тема 1. Фізичне здоров'я як системоутворюючий компонент здорового способу життя. Психологічне підґрунтя механізмів реалізації здорового способу життя.

Мета, предмет і завдання курсу. Здоров'я і основні потреби людини.

Фізична культура як дієвий засіб підтримання і зміцнення стану фізичного здоров'я. Здоров'я і образ життя. Складові компоненти ЗСЖ: фізична активність. Харчування, звички, репродуктивна поведінка, відпочинок, етнічні особливості. Основи раціонального харчування. Особиста гігієна. Підвищення адаптаційних можливостей організму шляхом активного використання повсякденних та спеціальних засобів загартування. Рухова активність і фізичне здоров'я.

Показники психічного здоров'я, виявлення психічних процесів, станів і властивостей особистості. Психологія способу життя і комунікативна толерантність. Рівні толерантності і поведінки. Темперамент і емоції та їх вплив на здоров'я. Воля як фактор самовиховання здорового способу життя.

Тема 2. Здійснений виховного впливу на дитину в контексті валеологічної освіти дітей дошкільного віку.

Єдність навчання та виховання. Взаємозв'язок фізичного, психічного, морального здоров'я та соціального благополуччя. Комплексний підхід до валеологічного виховання та формування оздоровчих мотивацій у дошкільників. Інтеграція організації валеологічного виховання в дошкільному закладі (організація діяльності дошкільника педагогом). Пізнання дитиною своєї індивідуальності. Роль наслідування у формуванні валеологічних засад життєдіяльності дитини. Пізнання умов життя в природі і суспільстві, від яких дитина залежить. Взаємозв'язок методів валеологічного виховання в процесі навчально-виховної роботи з дітьми. Індивідуалізація методів валеологічного виховання.

Тема 3. Форми організації роботи з дошкільниками з валеологічного виховання.

Форми організації роботи з дошкільниками з валеологічного виховання: ігри, заняття, спостереження, екскурсії, валеохвилинки, практична діяльність, свята природничого змісту, спортивні, соціальні та побутові, самостійна діяльність дітей тощо. Особливості організації дозвілля дошкільників. Опосередковані та безпосередні прийоми керівництва самостійною діяльністю дітей під час режимних процесів в умовах дошкільного навчального закладу.

МОДУЛЬ II. «МЕТОДИКА ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДОШКІЛЬНИКІВ»

Тема 4. Технології збереження, формування та зміцнення фізичного здоров'я дітей дошкільного віку.

Чинники фізичного здоров'я дітей. Основні передумови здійснення валеологічної освіти дошкільників з питань фізичного здоров'я. Характеристика засобів формування фізичного здоров'я. Діяльнісні технології формування фізичного здоров'я (руховий ігротренінг, фітбол-гімнастика, хореотерапія, танцювальна терапія, рухова казкотерапія). Виховні технології формування уявлень у дошкільників про фізичне здоров'я: розвиток та живлення організму, гігієна тіла, гігієна праці, загартування організму, рухова активність, здоров'я і хвороба, безпека організму, статева диференціація і ідентифікація

(ігрові та театралізовані технології, пантомімічні етюди, рольове програвання ситуацій, тренінги, пісочна терапія, казкотерапія тощо).

Тема 5. Технології формування психічного та морального здоров'я дошкільників.

Характеристика поняття «психологічна безпека». Зовнішні і внутрішні фактори, що впливають на психологічну безпеку дітей. Ознаки стресового стану дітей. Єдність фізичного і психічного розвитку дітей. Свідомість дошкільника та його пізнавальна, почуттєва і волевова активність. Характеристика самосвідомості. Самооцінка, домагання визнання, статеві ідентифікація, психологічний час особистості. Усвідомлення своїх прав і обов'язків. Засоби формування психічного здоров'я дошкільників. Технології забезпечення інтелектуального та емоційного здоров'я дітей дошкільного віку. Використання елементів експресивної психотехніки для дітей, методи та засоби психофізичної саморегуляції (аутогенне тренування, тренінги, етюди, психогімнастичні вправи, трудотерапія, музикотерапія, арт-терапія, логотерапія, театральна-драматична діяльність у розвитку дошкільника, пісенна терапія, бібліотерапія, терапія кольором, лялькотерапія, анімалотерапія, ароматерапія, сміхотерапія (гелотологія) тощо.

Передумови формування морального здоров'я дітей. Формування у дітей початкових уявлень про моральні норми життєдіяльності (ставлення до дорослих людей, до діяльності, однолітків, до самого себе. Гуманне ставлення до навколишнього середовища. Культура моральних почуттів. Формування ціннісних орієнтацій дитини в процесі її залучення до загальнолюдських цінностей. Впровадження у навчально-виховний процес виховних технологій: Уроки Добра і Краси (морально-етичні бесіди, читання казок, подорожі до країни Ввічливості).

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу

Кафедра методик та технологій дошкільної освіти факультету педагогіки і психології: доцент О.М. Войтовська.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення дисципліни для денної форми навчання відводиться 90 години (3 кредити ЄСТС), з яких лекційних - 18 год., семінарських - 21 год., самостійної роботи студентів – 51 год, залік у 7 семестрі. Дисципліна викладається у VII семестрі.

Для заочної форми навчання відводиться 90 години, з яких лекційних - 6 год., семінарських - 6 год., самостійної роботи студентів – 78 год, залік у 7 семестрі.

Дисципліна викладається у VI -VII семестрах.

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

1. Алябьева Е.А. Психогимнастика в детском саду. – М., 2005.
2. Артемова Л.В. Соціалізація дитини в родині //Дошк. вих.. – 2004 – №3.
3. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку „Я у Світі“ / наук. ред. та упоряд. О.Л. Кононко. – 2-ге вид., випр. – К. : Світоч, 2008. – 430 с.
4. Валеологія: Навчальний посібник для студентів ВНЗ (за ред. Бобрицької В.) – 2002 – С.46-52.
5. Беленька Г.В., Богініч О.Л., Машовець М.А. Здоров'я дитини – від родини. – К.:СПД Богданова А.М., 2006 – С.49 -69.
6. Валеологічне виховання дітей дошкільного віку. /Упор. Ж.А. Ципляк. –Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 76 с.
7. Грушевський М. Дитина в звичаях і вірувань українського народу. – К. – 2001.
8. Грибан В.Г. Валеологія: підручник / В.Г. Грибан – К. «Центр учбової літератури», 2012. – 342 с.
9. Гриньова М.В. Методика викладання валеології: Навчально-методичний посібник – Полтава: АСМІ – 2001.
10. Евсеєва О.В. Проблема духовного здоров'я в контексті різних наук// Проблеми освіти. – 2006. – Вип. 48. – С. 128-135.

11. Здоровьесберегающие технологии воспитания в детском саду. Примерные планы и конспекты занятий / Под ред. Т. С. Яковлевой. – М.: Школьная Пресса, 2006. – 48с.
12. Колбанов В. В. Валеология: основные понятия, термины и определения. – СПб.: Издательство ДЕАН, 2001. – 256 с.
13. Панкратов В. Н. Саморегуляция психического здоровья. – М. : Издательство института психотерапии, 2001. – 338 с.
14. Поніманська Т. Дитина і соціум //Дошк. вих.. – 2004. – №4.
15. Терпугова Е. А. Валеологическое воспитание детей дошкольного возраста: методическое пособие для педагогов. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2007. – 254с.
16. Хорошуха М.Ф., Приймаков О.О., Ткачук В.Г. Основы здоров'я: навч. посібник для студ. вищ. навч.закл. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. – 372 с.
17. Федій О.А. Естетотерапія. Навч. посібник. 2-ге видання перероб. та доп. – К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2012. – 304 с.
18. Чумаков Б. Н. Валеология : курс лекций. - М. : Педагогическое общество России, 2002. – 407 с.

IX. Метод навчання: Інтерактивні лекції та семінарські заняття.

X. Система оцінювання: Поточний контроль: оцінювання виконання завдань на семінарських заняттях, оцінювання 1-го модульної контрольної роботи.

Підсумковий контроль: залік у VII семестрі.

XI. Реєстрація на навчальну дисципліну: 19 березня